

Tantárgy neve: Az iskoláztatás problémátörténete	Jellege: kötelező	Kreditek: 4	Tantárgykód: WPED305
Tantárgyfelelős: Nagy Péter Tibor, DSc, egy. tanár	Munkaforma: előadás	Óraszám: N: 30 / L: 12	Értékelés: gyakorlati jegy

A tantárgy oktatásának célja:

A hallgató ismerje meg a modern iskolarendszerek kialakulásával és működésével összefüggő alapvető jelenségeket, és tárja fel azok kapcsolódását a társadalom- és oktatástörténeti folyamatokhoz; a már megszerzett ismereteit tudja alkalmazni a jelenkori problémák beazonosítására, és legyen képes a történeti folyamatokba illeszkedő megoldási javaslatok megfogalmazására. A tárgy középpontjában a magyar oktatási rendszer aktuális problémái állnak, melyeket egyrészt történeti dimenzióban vizsgálunk, másrészt a nemzetközi trendek kontextusába is elhelyezünk, annak érdekében, hogy a jelenségek mögötti okok feltárása rendszerszintű legyen. A feltárt problémákra megoldási javaslatokat is kidolgozunk egyéni és csoportos formában, ahol nagy hangsúlyt fektetünk annak tudatosítására, hogy a javasolt változásokat nem a jó-rossz tengelyen kell elhelyeznünk, hanem kizárólag azt kell vizsgálnunk, hogy milyen hatással lehet az adott intézkedés az oktatási rendszer egészére vagy egyes szegmenseire.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

Ismeretek: nevelési rendszerek működése, története, átalakulása. Képességek: rendszerszintű és intézményszintű jelenségek szétválasztása, egymásra vonatkoztatása, egy probléma bemutatása, megoldási javaslatok megvitatása. Attitűd: nézőpontok váltása, folyamatszemplélet, kritikai/elemző megközelítésmód. Autonómia: felelős mérlegelés az intézményfejlesztés területén.

Kötelező irodalom:

KELEMEN Elemér: Fordulópont a magyar oktatás történetében. 70 éves az általános iskola. *Educatio* 2015/4., 36-47.
LADÁNYI Andor: Két évforduló. A nők felsőfokú tanulmányainak száz éve. *Educatio* 1996/3., 375-389.
LUKÁCS Péter: Iskolarendszerek a fejlett országokban. *Educatio* 1996/2., 203-214.
MÁRTONFI György: A szakképzés intézményrendszerének átalakulásai. *Educatio* 2016/1., 46-57.
NAGY Péter Tibor: Az iskoláztatási és iskolaszervezési kényszer formaváltozatai. *Educatio* 1999/4., 752-770.
SETÉNYI János: Az elitoktatás jelentésváltozása. *Educatio* 1995/4., 629-638.

Ajánlott irodalom:

BIRÓ Zsuzsanna Hanna – NAGY Péter Tibor: Nemi esélyek és nemi döntések a két világháború közötti bölcsészkarokon. *Educatio* 2007/4., 565-590.
HALÁSZ Gábor: Iskolaszervezet: a magunk előtt görgetett kérdés, *Iskolakultúra* 2000/10., 3-11.
NÉMETH András – PUKÁNSZKY Béla: *A pedagógia problémátörténete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004, 331-399.
POLÓNYI István: A szakmai képzés és a szakmai műveltség átalakulásai. *Educatio* 2004/2., 216-232.
SÁSKA Géza: A társadalmi egyenlőség megteremtésének kísérlete az ötvenes évek felsőoktatásában, *Educatio* 2006/3., 593-608.

Kurzustematika:

1. A modern iskolarendszer kialakulása, jellemzői
2. Örökzöld dilemmák a tankötelezettségről
3. Esélyegyenlőség és szelekció az elemi oktatás szintjén
4. Királyi és nem királyi utak az elitbe
5. Szakképzés – a (visszatérő) válság okai hazánkban
6. Oktatás és nemi esélyek – hol tartunk?

Követelmények, értékelés módja:

- 75%-os részvétel
- értékelés módja: szóbeli vizsga

Kurzus hirdetője: WJLF Neveléstudományi tanszék	Félév: 2019/20. őszi szemeszter	Oktató: Biró Zsuzsanna Hanna, PhD, egy. docens
---	---	---